

RAPORT de FUNDAMENTARE A CONTINUARII PROIECTULUI PRIVIND APLICAREA AVIZULUI 16(2013) AL CCJE

“O Europă a dreptului și a justiției”

I. CONTEXTUL EUROPEAN:

Programul de la Stockholm – “O Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora” aprobat de Consiliul Uniunii Europene în conformitate cu articolul 68 din TFUE , 17024/09, 2 decembrie 2009¹ definește orientările strategice pentru planificarea legislativă și operațională în interiorul spațiului de libertate, securitate și justiție.

Sub titulatura “O Europă a dreptului și a justiției” în cadrul acestuia se prevad următoarele aspecte relevante din perspectiva problemei supusa prezentului raport:

*Trebuie să se aprofundeze realizarea unui spațiu european al justiției, astfel încât să se depășească fragmentarea actuală. Ar trebui să se acorde prioritate mecanismelor care facilitează accesul la justiție, astfel încât populația să își poată valorifica drepturile pe întreg teritoriul Uniunii. **Ar trebui, de asemenea, să se îmbunătățească cooperarea între profesioniștii din domeniul juridic, dar și formarea acestora (...)***

Punerea în aplicare a Proiectului realizat de UNBR în colaborare cu Judecatorul României la CCJE ,C.S.M., I.N.P.P.A., I.N.M. , derulat în perioada octombrie 2014 - martie 2015, a avut ca scop punerea în aplicare a Recomandarilor Avizului 16 (2013) al C.C.J.E. dar , totodata, a atins implicit și obiectivul prevăzut în Programul mai sus menționat.

În Programul de la Stockholm se mai subliniază :

“Cetățenii și asociațiile reprezentative vor avea o oportunitate mai mare de a își face cunoscute și de a își împărtăși public opiniile în toate domeniile de acțiune ale Uniunii în conformitate cu articolul 11 din TUE. Aceasta va consolida caracterul deschis și democratic al Uniunii Europene în beneficiul populației. Tratatul facilitează procesul de atingere a

---

¹ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=RO&f=ST%2017024%202009%20INIT>

obiectivelor prezentate în acest program, atât pentru instituții, cât și pentru statele membre.

Având în vedere că în Proiectul privind punerea în aplicare a Avizului 16 (2013) au fost implicate asociațiile și instituțiile reprezentative ale corpurilor profesionale ale magistratilor și avocaților, opinăm că o continuare a proiectului ar fi de natură să pună în aplicare obiectivele Programului mai sus evocat, creând cadrul instituțional în care opiniile magistratilor și avocaților să fie exprimate și valorificate pentru eficientizarea realizării actului de justiție și protejarea drepturilor cetățenilor la o justiție eficientă.

Avem în vedere și prevederile Programului de la Stockholm privind formarea profesională a personalului din justiție, dar în egală măsură și a avocaților :

“1.2.6 Formarea

Pentru a crea o cultură europeană veritabilă în domeniul judiciar și al aplicării legii, este esențial să se accelereze formarea privind chestiunile legate de UE, iar aceasta să devină accesibilă în mod sistematic pentru toate profesiile implicate în implementarea spațiului de libertate, securitate și justiție. Aceasta va include judecători, procurori, personal din justiție, poliție, vameși și poliția de frontieră. Obiectivul ar trebui să fie realizat prin intermediul programelor europene de formare sistematice oferite tuturor celor implicați. Pentru Uniune și statele sale membre, obiectivul ambițios ar trebui să fie acela ca, până în 2015, un număr substanțial de specialiști să participe la un program european de formare sau la un schimb cu un alt stat membru, care poate face parte dintr-unul din programele de formare deja instituite. În acest scop ar trebui utilizate în mod special instituțiile de formare existente.”

3.2.1. Formarea judecătorilor (inclusiv instanțele administrative), a procurorilor și a personalului din justiție în afara acestora este esențială pentru consolidarea încrederii reciproce; (...) Uniunea ar trebui să continue sprijinirea și consolidarea măsurilor de sporire a posibilităților de formare în conformitate cu articolele 81 și 82 din TFUE”

În raport de aceste coordonate europene și pe baza opiniilor exprimate în cadrul dezbaterilor de la etapa I a Proiectului, grupul de lucru apreciază că organizarea conferințelor cu caracter regional la care au participat un număr de 537 avocați și 311 magistrați din barourile/instanțele circumscrise Curților

de Apel in raza carora s-au desfasurat aceste intalniri, a constituit un cadru benefic pentru punerea in aplicare a acestor deziderate europene.

II. PREMISE INTERNE

1. Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020 aprobata prin HG nr. 1.155/2014

Consacra ca "Principii generale" cu relevanta in prezentul raport :

"Fiecare actiune cuprinsa in prezenta strategie se subsumeaza urmatoarelor principii, a caror respectare este esentiala pentru realizarea unui sistem judiciar modern:

- *respectarea statului de drept si a suprematiei legii;*
- *cooperarea loiala dintre institutiile cu atributii in administrarea sistemului judiciar si infaptuirea justitiei;*
- *respectarea drepturilor omului;*
- *adoptarea celor mai bune practici europene legate de functionarea sistemului judiciar;*
- *asigurarea transparentei actului de justitie;*
- *consolidarea dialogului cu profesiile organizate in mod autonom si cu societatea civila, precum si implicarea acestora in procesul de modernizare a sistemului judiciar.*

3. Directii de actiune, obiective strategice si obiective specifice

"1. Reducerea duratei procedurilor judiciare

a) diseminarea si utilizarea bunelor practici de reducere a amanarilor judecarii cauzelor;

b) pregatirea si desfasurarea sedintelor de management al dosarelor, in conformitate cu noile coduri de procedura;

Rezultat: proceduri judiciare derulate intr-un termen rezonabil."

2. Definitivarea procesului de punere in aplicare a noilor coduri (civil/penal, de procedura civila/penala)

a) asigurarea resurselor umane, materiale si IT necesare implementarii noilor coduri;

b) continuarea formarii profesionale a magistratilor si a personalului auxiliar din instante;

“3. Pregatirea profesionala interdisciplinara a participantilor la infaptuirea actului de justitie

a) continuarea formarii profesionale a magistratilor, inclusiv formarea specializata a acestora, a personalului auxiliar din cadrul sistemului judiciar si a profesiilor juridice organizate in mod autonom cu privire la interpretarea si aplicarea noilor coduri [in corelare cu obiectivul A.2.b)];

b) continuarea formarii profesionale a magistratilor si a profesiilor juridice organizate in mod autonom cu privire la jurisprudenta nationala si europeana

Rezultat: formarea profesionala a participantilor la infaptuirea actului de justitie, adaptata la cerintele sistemului judiciar modernizat.”

2. Semnarea CARTEI INTERPROFESIONALE A JUDECĂTORILOR, PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR ROMÂNI in septembrie 2015 a reprezentat o confirmare a eficientei primei etape a Proiectului de aplicare a Avizului 16 (2013) al CCJE in cadrul conferintei de bilant si a consacrat:

„18. Formarea comună a judecătorilor, procurorilor și avocaților români prin modalități diverse, respectiv proiecte, conferințe, dezbateri juridice comune constituie o bază solidă pentru o cultură juridică comună, în spiritul valorilor democratice ale justiției europene, asigurând consolidarea dialogului interprofesional.”

III. PROPUNERILE GRUPULUI DE LUCRU

Din toate materialele puse la dispozitia grupului de lucru a rezultat interesul manifestat fata de proiect din partea participantilor –avocati si judecatori. Aceasta constituie principala premisa si baza de fundamentare pentru a **propune continuarea Proiectului, cu deschiderea lui pe mai multe paliere:**

- 1. Cooptarea in proiect a procurorilor si desfasurarea unor seminare de dezbateri comune** cu judecatori si avocati pe problemele specifice de drept penal si procesual penal, dar si pe aspectele de deontologie si relationare profesionala;

Masuri propuse pentru punerea in aplicare: demersuri institutionale catre CSM, Ministerul Public, INM

2. **Investigarea sociologica a procurorilor si avocatilor** pe problematica specifica a relationarii dintre acestia in activitatea parchetelor si a instantelor;

Masuri propuse pentru punere in aplicare: capitol separat in BUGETUL etapei a II a Proiectului

3. **Desfasurarea seminarelor si conferintelor de formare profesionala comuna avocati-magistrati** sa aiba ca tematica nu numai problematica dreptului penal si procesual penal ci si problematica dreptului civil, procesual civil (pe o tematica stabilita de comun acord intre INPPA si INM), cat si **problematica dreptului european** care sa implice o asimilare de catre avocati si judecatori a jurisprudentei CJUE si CEDO.

Pentru diseminarea si receptarea informatiilor si problematicii abordate in cadrul conferintelor unui public cat mai mare, propunem alocarea unui buget sau gasirea unui parteneriat pentru difuzarea on-line a acestor manifestari. In etapa anterioara au fost inregistrati peste 1500 de utilizatori ai transmisiei on-line. Postarea inregistrarilor pe site-ul Juridice.ro a permis accesarea ulterioara

Masuri propuse pentru punere in aplicare: selectarea unor formatori specializati; identificarea/bugetarea surselor de finantare: prevedere bugetara UNBR, INPPA pentru varianta suportarii initiale a costurilor din bugetele proprii si in varianta in care se primeste finantare partiala pe fonduri europene; contacte parteneri externi in formare profesionala pe dreptul UE care sa faciliteze accesarea fondurilor europene

4. **Dezvoltarea unor module extinse de pregatire profesionala initiala atat in INM cat si INPPA**, cu formatori din cadrul ambelor profesii si efectuarea de stagii de practica extinse in care sa se puna accentul pe intelegerea problemelor de munca si activitate specifice ale fiecarei profesii, pe asimilarea unor cunostinte si dezvoltarea unor abilitati specifice pentru fiecare profesie, constand in tehnici de comunicare, mediere, gestiunea conflictului etc.

Masuri propuse pentru punere in aplicare: MASURI INSTITUTIONALE la nivel CSM, INM, INPPA, selectarea formatorilor specializati; surse

de finantare: prevedere bugetara UNBR, INPPA pentru varianta suportarii initiale a costurilor din bugetele proprii si in varianta in care se primeste finantare partiala pe fonduri europene;

5. **Mentinerea grupului de lucru din cadrul Consiliului UNBR** avand urmatoarele atributii:

a. **sa intocmeasca proiect de act cu caracter normativ** (ghid de bune practici sau alta titulatura) si/sau **propuneri de amendare a Codurilor deontologice** ale fiecarei profesii pe baza propunerilor si opiniilor celor chestionati in prima etapa a Proiectului, cuprinse in Anexa la prezentul raport si a altora ce se deduc din aceste raspunsuri.

Masuri pentru punerea in aplicare: alocarea unui capitol bugetar distinct in cadrul proiectului, avand in vedere complexitatea si volumul de munca al activitatii propuse a fi desfasurate de acesta;

b. **Formularea unei propuneri fundamentate catre CSM prin care sa se solicite constituirea unui grup de lucru comun in vederea intocmirii si adoptarii unui Ghid de bune practici** intre profesii, precum si de amendare a Codului deontologic al magistratilor, dat fiind reglementarea insuficienta in acesta a modului de relationare dintre magistrati si avocati.

c. **Formularea Proiectului etapei a II a aplicarii Avizului 16 al CCJUE in intregul sau** in formatul necesar pentru a aplica impreuna cu partenerii propusi (CSM, Ministerul Public, INM, INPPA, Centrele teritoriale, barouri) **pentru accesarea de fonduri europene** .

Masuri pentru punere in aplicare: alocare bugetara pentru consultanta de specialitate in formularea si asistenta tehnica pe perioada de derulare a proiectului de accesare a fondurilor europene; alocarea bugetara pentru cota de participare a UNBR si INPPA /centre teritoriale la derularea proiectului

IV. Concluzii cu privire la rezultatele chestionarului sociologic administrat pentru avocatii barourilor participante si pentru magistratii instantelor din cadrul Curtilor de Apel

Au fost identificate un set de reguli de conduita procesuala si extrajudiciara (Anexa la prezentul raport) propuse de membrii ambelor

profesii, care **ar putea face obiectul unei reglementari sub forma unor Ghiduri de bune practici.**

Actualul cod deontologic al judecătorilor și procurorilor conține prevederi minimale cu privire la relaționarea cu avocații, insuficientă față de problematica identificată în cadrul conferințelor din prima etapă a Proiectului: “Art. 14 - Judecătorii și procurorii trebuie să impună ordine și solemnitate în timpul soluționării cauzelor și să adopte o atitudine demnă și civilizată față de părți, avocați, martori, experți, interpreți ori alte persoane și să le solicite acestora un comportament adecvat.”

Pct. VII al Avizului 9 al CCPE:” *Ar trebui adoptate și publicate coduri de etică și de conduită profesională, bazate pe standarde internaționale.*”

Complexitatea raporturilor dintre membrii profesiilor și interacțiunea dintre aceștia este reflectată în multitudinea propunerilor rezultate din chestionarul sociologic administrat în prima etapă și subliniază că este necesară o reglementare suplimentară .

Măsuri propuse : verificarea reglementărilor de acest gen din alte țări ale Uniunii Europene și întocmirea unui proiect de ghiduri de bune practici și propuneri de completare a Codurilor Deontologice care să facă obiectul dezbaterii de către forurile decizionale ale ambelor profesii

V. PROBLEMELE RIDICATE ÎN CADRUL DEZBATERILOR din prima etapă a Proiectului de către avocați care generează necesitatea propunerii unor demersuri instituționale :

- Dotarea tehnică, logistică a parchetelor extrem de restrânsă și inexistența unor spații pentru studiul dosarelor se răsfrânge indirect și asupra activității avocatului

Măsuri propuse: demersuri instituționale: către CSM și Inspectoratul Judiciar pentru a urmări modul în care parchetele își organizează activitatea sub acest aspect și asigură spații corespunzătoare pentru studiul dosarelor; propuneri de completare a Regulamentului parchetelor .

- Investirea instanțelor cu propuneri de arestare preventivă la orele 18-19 care pun în dificultate sau imposibilitate atât magistratul cât mai ales apărarea să studieze volumele dosarului de urmărire penală, mai ales în cauze complexe care au un volum mare.

Masuri propuse: demersuri institutionale: catre CSM si Inspectia Judiciara pentru a urmari modul in care instantele isi organizeaza activitatea sub acest aspect; propuneri de modificare a Regulamentului instantelor .

- Fixarea orelor de desfasurare a sedintelor de judecata in care se discuta propunerea de arestare preventiva la ore foarte tarzii (23, 24) care pun in dificultate atat magistratul cat si apararea in situatie de a nu-si putea indeplini in conditii de eficienta si normalitate munca si care pun sub semnul intrebarii capacitatea de aparare /de judecata.

Masuri propuse: demersuri institutionale: catre CSM si Inspectia Judiciara pentru a urmari modul in care instantele isi organizeaza activitatea sub acest aspect; propuneri de modificare a Regulamentului instantelor.

- Indicarea unor repere orare în lista de ședință pentru a se asigura respectarea si a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor inculpați arestați cât si pentru programul normal de munca al avocailor ;

Masuri propuse: demersuri institutionale: catre CSM si Inspectia Judiciara pentru a urmari modul in care instantele isi organizeaza activitatea sub acest aspect; propuneri de modificare a Regulamentului instantelor .

- Nerespectarea art. 94 CPP privind asigurarea consultarii dosarului, prin respingeri sau tergiversari de solutionare a cererii avocailor de studiere a dosarului, ceea ce conduce la formularea unor artificii juridice legale (cum ar fi contestarea unei măsuri preventive sau contestarea unei măsuri asigurătorii chiar cu riscul ca aceasta este fie inadmisibile sau tardive) doar pentru a vedea dosarul in instanță, situatii prin care instanța este încărcată în mod artificial cu astfel de dosare.

Masuri propuse: demersuri institutionale catre CSM, Ministerul Public, propuneri de completare a Regulamentelor instantelor si parchetelor

- Generalizarea scanarii dosarelor inca de la parchete ar impune ca, inca din momentul când este investită instanța, dosarul fiind insotit de un suport optic, da posibilitatea reala a facilitarii accesului la dosar al avocatului prin simpla punere la dispozitie a unor suporturi optice. In acest mod se va ușura nu numai munca avocailor, dar si eficienta si timpul de lucru al grefierilor/arhivarilor, care au ca atributii in acest sens privind fotocopiarea dosarelor

Masuri propuse: demersuri institutionale: catre CSM si Inspectia Judiciara pentru a urmari modul in care instantele isi organizeaza activitatea sub acest aspect; propuneri de modificare a Regulamentului instantelor si parchetelor care sa prevad in mod expres aceasta posibilitate de acces la dosar in vederea asigurarii unei aparari eficiente. Motivatia este cu atat mai puternica in cazul apararii din oficiu – pentru a se asigura reducere a costurilor de fotocopiare a dosarului care nu pot fi acoperite de regula din onorariul acordat abia la finalizarea cauzei si intr-un caantum modic.

- Masurile ce ar trebui luate pentru evitarea “justitiei televizate”, in raport si de adoptarea la 20.01.2016 a Directivei privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumtiei de nevinovatie

Masuri propuse: demersuri institutionale catre CSM si Inspectia Judiciara pentru a urmari modul in care instantele/ parchetele asigura respectarea drepturilor si garantiilor procesuale sub acest aspect si punerea in aplicare ; sanctiuni pentru incalcare

- Aplicarea – cel putin pe un centru pilot si apoi extins, formatului de proiect derulat de Baroul Cluj-Curtea de Apel Cluj avand ca obiect întâlniri institutionale între magistrati si avocati, organizate sub coordonarea unui psiholog și a unui expert in comunicare, pentru a identifica cauzele unor tensiuni interprofesionale, identificarea si detensionarea atitudinilor neconforme de natura a genera conflicte, eficientizarea relationarii si dialogului interprofesional;
- Identificarea cauzalitatii unor conduite nepotrivite ale magistratilor de catre specialisti (psihologi) pentru a stabili daca este adecvata modalitatea de recrutare actuală, daca sunt suficiente actualele criterii de evaluare la examenul psihologic în ce privește aptitudinile sau modalitatea de formare profesionala initiala;

- Stoparea fenomenului reducerii onorariilor avocailor pe criterii arbitrare care denota desconsiderarea muncii avocatului si genereaza tensiuni interprofesionale, dar si vatamarea justitiabilului .

Masuri propuse: stabilirea unor criterii obiective de apreciere a muncii avocatului (eventual similar deconturilor depuse de experti in fundamentarea onorariilor), stabilirea prin ghidurile de bune practici aceste criterii.

- Probleme de organizare a activitatii instantelor: avocatii reclama necesitatea fixarii unui program de arhiva pentru avocati adaptat situatiei obiective a prezentei lor in sala la primele ore si asigurarea unor ore corespunzatoare dupa orele 10, asigurarea unor conditii civilizate si adecvate pentru studiu in arhiva; accesul la dosar in sala de sedinta.

Masuri propuse: demersuri institutionale catre CSM, Inspectia judiciara

- Necesitatea modificarii art.135 alin. 2 al Regulamentului de ordine interioara al instantelor aprobat prin Hotararea CSM 1375/2015 (fost art. 112 alin. 2 și 3) cu privire la termenul in care parchetul are la dispozitie dosarul penal in interiorul termenului de apel , avand in vedere ca actuala reglementare limiteaza si chiar anihileaza accesul partii/avocatului la dosar in intervalul respectiv, fiind astfel incalcat art. 21 din Constitutie si art.10 alin. (1) și (5) Cod proc.pen.

Masuri propuse: demersuri institutionale catre CSM

- Stabilirea unui calendar de desfasurare a sedintelor de judecata, care sa permita prezenta avocailor in timp util;

Masuri propuse: demersuri institutionale catre CSM pentru reglementari exprese in R.O.I.; verificari ale Inspectiei Judiciare pe acest aspect.

- Reglementarea unor "Standarde" atat pentru avocati, cat si pentru magistrati, dupa modelul adoptat in sistemul de justitie american in materia acordului de recunoastere a vinovatiei

Masuri propuse: demersuri institutionale catre CSM, Ministerul Justitiei, Ministerul Public, pentru constituirea unui grup de lucru comun in vederea adoptarii unor reglementari exprese in acest sens.

- **Diseminarea concluziilor primei etape** prin intermediul institutiilor implicate in proiect, mai ales in randul celor care nu au participat la conferinte .

Masuri propuse: informarea decidentilor (formatori INM, CSM, Ministerul Justitiei, Ministerul Public) si discutarea masurilor pentru identificarea cauzalitatii unor disfunctionalitati semnalate si pentru luarea masurilor care pot rezolva problemele identificate de practicienii participanti la prima etapa.

IV. OBIECTIVELE ETAPEI A II A

1. **Detensionarea relatiilor interprofesionale**, avand in vedere ca prima etapa nu a produs decat o aducere in dezbatere a unei parti a problematicii, fara consecinte imediate, fiind vorba de schimbarea unor mentalitati sedimentate in acesti ultimi ani.
2. **Obiective specifice: perfectionarea activitatii de formare profesionala initiala si continua** in raport de Programul INPPA in domeniul formarii continue si a imperativelor asimilarii cunostintelor de drept european. Sunt relevante in acest sens si obiectivele PROGRAMULUI DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ CONTINUĂ A AVOCAȚILOR :
  - cunoașterea doctrinei juridice penale din spațiul comunitar european, prin crearea unei deschideri europene, internaționale;
  - cunoașterea instituțiilor judiciare europene din perspectiva funcționării EUROJUST și a mandatului european;
  - cunoașterea procedurilor jurisdicționale specifice din Uniunea Europeană, normele incidente în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, Curții Europene de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță;
  - cunoașterea formelor de asistență juridică specifice procedurilor Curții Europene a Drepturilor Omului, Curții Europene de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță.

3. **Obiectivul privind stabilirea unor bune practici in procesul penal si civil** ce se va concretiza in **elaborarea si adoptarea unor ghiduri de bune practici si in modificari si completari ale Codurilor deontologice** ale fiecareia dintre profesii, avand in vedere ca nu a existat consens din partea judecatorilor cu privire la elaborarea unui Cod deontologic comun .

4. **Continuarea dialogului interprofesional** pentru ca este in primul rand in beneficiul justitiabilului si al sistemului de justitie, pentru ca asigura o mai mare **eficienta a modului de asigurare a unui drept fundamental al cetateanului justitiabil** – ca beneficiar final al serviciilor avocatale si al serviciului justitiei. Desfasurarea actului de justitie intr-un climat cat mai armonios si fara tensiuni interprofesionale – bazat pe comunicarea corecta interprofesionala si formare profesionala comuna poate conduce la **imbunatatirea imaginii justitiei in ansamblul ei.**

5. Desfasurarea acestei a doua etape prin colaborare cu entitatile decidente ale sistemului de justitie va asigura una din finalitatile concrete ale proiectului:
  - **imbunatatirea activitatii de judecata si a activitatii instantelor si parchetelor,**
  - **imbunatatirea relationarii interprofesionale,**
  - **eficientizarea modalitatii de recrutare in cele doua profesii si a formarii initiale din cadrul INM si INPPA,**
  - **formarea profesionala continua a membrilor ambelor profesii la standarde europene**
  - **schimbarea mentalitatilor** – proces dificil si de durata, pentru a le asigura corespondenta cu standarde ale justitiei si practicilor profesionale europene.

VI. SURSE DE FINANTARE A PROIECTULUI

Am identificat în **PROGRAMUL OPERAȚIONAL Capacitate Administrativă 2014-2020** posibilitatea accesării de fonduri europene pe baza unui proiect ce s-ar putea circumscrie următoarelor prevederi:

1. Axa Prioritară 2– Administrație publică și sistem judiciar eficiente și transparente

Obiectiv specific 2.3 - Îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia

Tipuri de activități

- Îmbunătățirea sistemului de asistență juridică prin dezvoltarea și aplicarea de politici îmbunătățite de acordare a asistenței judiciare și de evaluare a calității asistenței;
- Îmbunătățirea accesului la jurisprudență în mediul on-line, îmbunătățirea accesului la dosarele de judecată (e-file), îmbunătățirea continuă a aplicațiilor informatice existente.

Potențiali beneficiari

- Instituții din sistemul judiciar; Autorități administrative autonome; ONG-uri

Axa Prioritară 1- Structuri eficiente la nivelul tuturor palierelor administrative și judiciare

Obiectiv specific 1.3 - Îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar

Tipuri de activități

- Dezvoltarea/realizarea de analize/ evaluări/ strategii/ instrumente/ mecanisme/ proceduri etc., precum și formarea profesională a personalului din cadrul instituțiilor din sistemul judiciar;
- Formarea profesională a personalului de la nivelul sistemului judiciar;
- Elaborarea de ghiduri, manuale, diverse materiale documentare etc.;

Potențiali beneficiari

- Instituții din sistemul judiciar; Autorități administrative autonome; ONG-uri

Raport redactat de Monica Livescu, coordonatorul grupului de lucru desemnat prin Hotărârea Consiliului UNBR din septembrie 2015